

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: SI-9P/8/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2723200093
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Guček
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2023:2723200093.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Senica sudcom Mgr. Petrom Gučkom vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: R. N., nar. XX.X.XXXX, bytom ako matka, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa rodičov: O. N., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom H., K. T. XX a A. N., nar. X.XX.XXXX, trvale bytom V. I., o návrhu matky na zvýšenie výživného takto

rozhodol:

I. Súd z v y š u j e výživné otca na maloleté dieťa R. N., nar. XX.X.XXXX zo sumy 110,- eur mesačne na sumu 190,- eur mesačne, a to s účinnosťou od 30.1.2023, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky.

II. Nedoplatok na zročnom bežnom výživnom na maloleté dieťa za obdobie od 30.1.2023 do 31.7.2023 vo výške 485,21 eur je otec povinný zaplatiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Súd tým mení rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 7P/34/2019-148 zo dňa 9.9.2020 v časti bežného výživného na maloleté dieťa.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa návrhom doručeným Okresnému súdu Skalica dňa 30.1.2023, doplneným dňa 14.3.2023 domáha, aby súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na maloleté dieťa R. N., nar. XX.X.XXXX na sumu 210,- eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu.

2. Otec maloletého dieťaťa sa vo veci nevyjadril a napriek riadnemu predvolaniu sa na pojednávanie nedostavil a svoju neprítomnosť neospravedlnil. Súd zisťoval pobyt otca dožiadaním do cudziny (č.l. 41) ako aj dopytom na jeho príbuzných (č.l. 45-46), jeho aktuálny pobyt sa však nepodarilo zistiť (č.l. 37, č.l. 50, č.l. 53, č.l. 54). Z uvedeného dôvodu súd doručil otcovi návrh na začatie konania, predvolanie a ďalšie písomnosti v zmysle § 116 ods. 2 CSP prostredníctvom úradnej tabule a webovej stránky súdu. Keďže boli splnené zákonné podmienky, súd konal a rozhodol v neprítomnosti otca.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, rodným listom maloletého dieťaťa, správami o pobyte otca, správami úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, správou sociálnej poisťovne, potvrdeniami o príjme matky, mzdovými listami, lekárskou správou, potvrdením o platbe, rozhodnutím školy, faktúrami, oznámením mesta, správou okresného riaditeľstva PZ, správou okresného úradu, výpismi z listu vlastníctva, údajmi štatistického úradu, výpočtom čistej mzdy, spisom Okresného súdu Skalica sp. zn. 7P/34/2019 a zistil tento skutkový stav veci:

4. Rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 7P/34/2019-90 zo dňa 16.10.2019 bolo rozvedené manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, pričom maloletý R. bol na čas po rozvode manželstva zverený

do osobnej starostlivosti matky, ktorá je oprávnená maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok, styk otca s maloletým dieťaťom nebol upravený; rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 10.12.2019. Rozsudkom Okresného súdu Skalica č. k. 7P/34/2019-148 zo dňa 9.9.2020 súd uložil otcovi maloletého R. prispievať na jeho výživu sumou 110,- eur mesačne splatnou k rukám matky vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred s účinnosťou od 10.12.2019; predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 25.11.2020.

5. Zo správy Sociálnej poisťovne, pobočka Senica zo dňa 20.4.2023 súd zistil, že otec za posledných 12 mesiacov nepoberal žiadne dávky vyplácané sociálnou poisťovňou, pričom matke bolo za uvedené obdobie vyplatené nemocenské v sume 480,- eur. Zo správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Senica zo dňa 21.4.2023 a zo dňa 24.4.2023 vyplýva, že matka poberá prídavok na dieťa v sume 60,- eur mesačne a zároveň je jej vyplácané náhradné výživné od 1.3.2022 doteraz vo výške 110,- eur mesačne. Za mesiac november jej bola vyplatená inflačná dotácia na podporu humanitárnej pomoci pre nezaopatrené dieťa vo výške 100,- eur. Otec maloletého dieťaťa nie je poberateľom žiadnych štátnych sociálnych dávok. Z potvrdenia o príjme matky mal súd preukázané, že jej priemerný čistý príjem za obdobie jún 2022 až máj 2023 bol vo výške 950,- eur. Z oznámenia Okresného riaditeľstva PZ v Senici súd zistil, že otec nie je a nikdy nebol evidovaný ako držiteľ a ani vlastník motorového vozidla. Z výpisov z listu vlastníctva doručených Okresným úradom Senica, katastrálnym odborom (č.l. 56-66) vyplýva, že otec je podielovým spoluvlastníkom viacerých nehnuteľností, a to konkrétne ornej pôdy, lesného pozemku, záhrady, ostatnej plochy či zastavanej plochy a nádvorí v obciach a v katastrálnych územiach A. a I..

6. Z výsluchu matky súd zistil, že na zvýšení výživného trvá z dôvodu zvýšených výdavkov na maloletého. Dosahuje príjem cca. 900,- eur v čistom (spolu s daňovým bonusom), okrem toho poberá prídavok na jedno dieťa a náhradné výživné, spolu v sume 170,- eur mesačne. Býva s maloletým v mestskom byte, v spoločnej domácnosti s nimi nebýva žiadna ďalšia osoba. Uviedla celkové výdavky na domácnosť ako aj na maloletého. Doplnila, že u maloletého sa nepotvrdila diagnóza cystická fibróza, musí však stále chodiť na kontroly a brať lieky. Otec si vyživovaciu povinnosť neplní, je jej vyplácané náhradné výživné. S otcom nie je ona ani maloletý v kontakte od roku 2007.

7. Podľa Štatistického úradu Slovenskej republiky priemerná mesačná mzda v stavebníctve v roku 2022 bola vo výške 914,- eur a v 1. kvartáli roku 2023 vo výške 960,- eur.

8. Podľa § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len zákon o rodine) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.13) Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

9. Podľa § 65 ods. 1 zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

10. Podľa § 75 ods. 1 veta prvá zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

11. Podľa § 77 ods. 1 zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

12. Podľa § 78 ods. 1, ods. 3 zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

13. Zo zisteného skutkového stavu veci a z vykonaného dokazovania súd vyvodil záver, že návrh je čiastočne dôvodný. V danom konaní sa jedná o zmenu výživného na maloleté dieťa, a preto súd v prvom rade skúmal, či oproti predchádzajúcej úprave výživného došlo k takej zmene pomerov, ktorá by bola podstatnou zmenou okolností vzhľadom k okolnostiam aktuálneho rozhodovania súdu o výživnom v zmysle § 78 ods. 1 zákona o rodine. Zmena pomerov môže byť odôvodnená jednak okolnosťami na strane povinného (napr. strata zamestnania, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov), ale tiež na strane oprávneného (napr. zmena potrieb u školopovinných detí súvisiacich s prechodom na iný stupeň školského systému, nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám) a jednak vývojom životných nákladov. Súd pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, teda maloletého dieťaťa, ktoré môžu byť rôzne, sú závislé predovšetkým od zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, nadania dieťaťa, spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie a jeho uplatnenia v spoločenskom živote. Pod odôvodnenými potrebami oprávneného je nutné rozumieť základné potreby, ktorými sú strava, ošatenie, hygiena, pomerná časť nákladov za bývanie, poplatky za lekársku starostlivosť, lieky a podobne, ako aj školské a mimoškolské aktivity, šport, kultúru. Výraznou mierou sú potreby maloletého dieťaťa bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi povinného, teda oboch rodičov, na ktoré súd pri rozhodovaní o výživnom tiež prihliada. Povinnosťou oboch rodičov, bez ohľadu na to, či s deťmi žijú v spoločnej domácnosti, je venovať všetky svoje sily dôslednému zabezpečeniu výživy svojich detí a podieľať sa tak na všestrannom vývoji svojich detí, ktoré nie sú schopné ešte samé sa živiť a ktoré sú z tohto dôvodu odkázané v plnej miere na svojich rodičov. Možnosti a schopnosti povinného sú dané jeho vzdelaním, povolaním, praxou, zdravotným stavom, celkovými majetkovými pomermi a u samostatne zárobkovo činnnej osoby tiež mierou jeho pracovnej aktivity, kvalitou jeho práce a schopnosti uplatniť sa v konkurencii.

14. Súd konštatuje, že u maloletého dieťaťa došlo k zmene pomerov, nakoľko od poslednej úpravy výživného uplynuli tri roky a táto zmena je závažnejšieho a výrazného významu. Súd mal preukázané, že k zmene pomerov došlo na strane maloletého dieťaťa, a to z dôvodu nákladov súvisiacich s jeho zdravotným stavom a zároveň v súvislosti s prechodom na vyšší stupeň štúdia. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že navrhovateľke nepochybne vzrástli náklady na starostlivosť maloletého, jeho osobné potreby a celkový rozvoj. Pri poslednej úprave vyživovacej povinnosti bol maloletý R. žiakom 9. ročníka základnej školy a odôvodnené výdavky boli vo výške 100,- eur na stravu, oblečenie a voľný čas, plus 5,30 eura na lieky, 100,- eur ročne rybársky lístok, tenisky 130,- eur a okuliare 110,- eur, v školskom roku 2022/2023 ukončil druhý ročník strednej školy a jeho aktuálne odôvodnené výdavky sú vo výške 672,- eur a pozostávajú z mesačných výdavkov na lieky a vitamíny spolu 64,- eur, špeciálnu stravu 200,- eur, stravu v škole 138 eur, internát 30,- eur, vreckové 150,- eur, cestovné 70,- eur a telefón 20,- eur. Okrem toho mu matka zakúpila nové okuliare v sume 190,- eur a platí 50,- eur na stužkovú po dobu šiestich mesiacov. Uvedené skutočnosti možno považovať za objektívne skutočnosti, na základe ktorých dochádza k zmene pomerov na strane oprávneného v zmysle § 78 ods. 1 zákona o rodine.

15. Súd v konaní skúmal i schopnosti, možnosti a majetkové pomery oboch rodičov. Matka dosahuje u svojho zamestnávateľa N. N. s.r.o. so sídlom v I. priemerný čistý mesačný príjem vo výške 950,- eur a jej pravidelné mesačné výdavky sú vo výške asi 263,- eur - nájom 168,- eur, elektrina 35,- eur, internet 25,- eur, telefón 20,- eur, splátka oddĺženie 15,- eur. Okrem toho hradí jednorazové výdavky 72,42 eura doplatok na zábezpeku na byt a 80,- eur za komunálny odpad jedenkrát ročne. Zmena pomerov na strane matky spočíva vo vyššom príjme, nakoľko pri poslednej úprave výživného jej príjem pozostával zo mzdy vo výške 666,- eur mesačne a mesačné výdavky boli vo výške 359,- eur (nájom 162,- eur, elektrina 25,- eur, internet 22,- eur a exekúcie 150,- eur). U matky nedošlo k zmene počtu vyživovacích povinností a okrem maloletého R. nemá ďalšiu vyživovaciu povinnosť.

16. Súd uvádza, že hoci sa nepodarilo v konaní zistiť aktuálny pobyt otca maloletého dieťaťa a nebol preukázaný ani jeho príjem, na strane maloletého dieťaťa došlo k zmene pomerov uplynutím času minimálne troch rokov od ostatnej úpravy výživného, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného. Podľa názoru súdu je v možnostiach a schopnostiach otca dosahovať príjem vo výške cca 960,- eur v hrubom, čo je 673,- eur v čistom (viď výpočet čistej mzdy podľa webovej stránky www.pp.sk <<http://>

www.pp.sk>, č.l. 69), a to s poukazom na prehľad platov zverejnených Štatistickým úradom Slovenskej republiky pre odbor stavebníctvo (č.l. 67), keďže otec naposledy pracoval ako murár. Vychádzajúc z uvedeného je súd toho názoru, že minimálne túto sumu je otec schopný dosiahnuť s poukazom na svoje zárobkové možnosti, vzdelanie a získané zručnosti, ale aj na konkrétne odôvodnené potreby maloletého dieťaťa vzhľadom na jeho vek, zdravotný stav a podobne. Pokiaľ je povinný nezamestnaný, skúmajú sa dôvody takéhoto stavu, situácia na trhu práce, jeho aktivita smerujúca k získaniu zamestnania, dôvod ukončenia posledného pracovného pomeru. Súd vychádza z možnosti pracovného uplatnenia a priemerného príjmu podľa správy o voľných miestach v danom regióne so zreteľom na kvalifikáciu, vek, získanú prax a ďalšie charakteristiky povinného. Súd prihliadol aj na reálnu situáciu na trhu práce, na mieru nezamestnanosti v regióne, príslušnom odbore, vekovej kategórii, dosahované zárobky v danom povolaní. Otec má v súčasnosti 55 rokov, naposledy mal dobrý zdravotný stav a stále je v produktívnom veku. Pri výpočte výšky výživného súd vychádzal z možnosti a schopnosti otca dosahovať čistý mesačný príjem vo výške cca. 673,- eur. Podľa súdnej praxe výživné by malo predstavovať približne 20 % až 30 % z dosahovaného príjmu výživou povinnej osoby.

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd rozhodol o zvýšení výživného otca na maloleté dieťa zo sumy 110,- eur na sumu 190,- eur mesačne, a to s účinnosťou od 30.1.2023, t.j. od podania návrhu. Súd za podstatnú zmenu pomerov odôvodňujúcu zmenu predchádzajúceho rozhodnutia považoval prechod na vyšší stupeň štúdia ako aj zdravotný stav maloletého, s ktorými sú spojené zvýšené výdavky na jeho starostlivosť a všestranný vývoj. V danom prípade sa jedná o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu a súd nie je viazaný nielen požiadavkou na úpravu od konkrétneho požadovaného času, ale ani požiadavkou konkrétneho výživného. Súd zohľadnil všetky vyššie uvedené okolnosti a má za to, že výživné otca na maloleté dieťa je možné zvýšiť o sumu 80,- eur mesačne (t.j. na sumu 190,- € mesačne) a návrhu matky tak vyhovel čiastočne. Súd dodáva, že takto určené výživné dosahuje 28 % z predpokladaného príjmu otca, pričom má za to, že je primerané schopnostiam a možnostiam oboch rodičov ako aj odôvodneným potrebám maloletého dieťaťa.

18. S poukazom na skutočnosť, že súd rozhodol o zvýšení vyživovacej povinnosti s účinnosťou od 30.1.2023, vznikol otcovi nedoplatok na výživnom za obdobie od 30.1.2023 do 31.7.2023 vo výške 485,21 eura (t.j. nedoplatok na bežnom výživnom za dva dni v mesiaci január 2023 v sume 5,21 eura a za obdobie február 2023 až júl 2023 celkovo v sume 480,- eur, t.j. 80 x 6), nakoľko za uvedené obdobie nezaplatil na výživnom žiadnu sumu. Súd otcovi v súlade s ustanovením § 232 ods. 3 CSP uložil povinnosť zaplatiť nedoplatok do 30 kalendárnych dní, a to z dôvodu vyššej sumy nedoplatku.

19. Ďalším výrokom súd zmenil rozsudok Okresného súdu Skalica č. k. 7P/34/2019-148 zo dňa 9.9.2020 naposledy upravujúci vyživovaciu povinnosť otca voči maloletému dieťaťu.

20. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko neboli naplnené podmienky, v zmysle ktorých by podľa CMP bolo možné účastníkovi trovy konania priznať.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie zo strany navrhovateľky a kolízneho opatrovníka, pretože sa títo účastníci vzdali práva podať odvolanie po jeho vyhlásení v zmysle § 368 CSP.

Proti tomuto rozsudku má právo podať odvolanie otec v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na súde, proti ktorého rozsudku smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).